

ראש השנה (8)

כשורה, הטא נענש בהתאם וחוזר מסלול. זה לא נוגע לאף אחד. אם שרי החמישים או מאות טועים, כל הגדוד נכשל והם נענשים בחומרה אבל הצבא יכול להמשיך להילחם. אך אם שר המלחמה עושה טעות, הוא עלול לגרום לתבוסה מוחלטת. שר המלחמה אינו יכול להרשות לעצמו לטעות, ושום עונש בעולם לא יוכל למנוע או לתקן את הכישלון המערכה שהוא יהיה אחראי לו.

ספר "יחי ראובן ימים נוראים"

בין הדין בכל יום, לדין בראש השנה

הרמב"ן תמה: אם אדם נידון בכל יום, מה יום של ראש השנה מיומיים? ותירץ: שבראש השנה נידון בבת אחת לזמן מרובה, כמו שבע שנות הרעב ושבע שנות השבע. בדרשותיו, מבאר הגאון בעל "נודע ביהודה" באופן נוסף: בכל יום, האדם נידון על פי מעשיו ואינו נשפט בעוון חבריו, ואף שנתפס בערבות, אין זה אלא לגבי עבירות שבגלוי ורק מי שבידו למחות, אבל בראש השנה נידון ונתפס עבור חבריו גם בעבירות שבסתר, ולא מטעם ערבות, אלא משום שהעולם נידון אחר רובו, והלא בהם אין ערבות כלל. *"כמוצא שלל רב, ימים נוראים"*

הכנה לר"ה כמעשה זריעה

כתב **המ"א** (או"ח סי' תקפט): השליח ציבור והתוקע צריכים להפריש עצמם ג' ימים קודם מכל דבר המביא לידי טומאה. מהו הענין שיש להתכונן שלושת ימים דוקא. ההכנה לראש השנה הריהי כ"זריעה", ויש לדאוג שהזריעה תעלה יפה ותניב פרי, כנאמר: **"זרעו לכם צדקה וקצרו לפי חסד"** (הושע י' יב), ונאמר: **"הזורעים בדמעה ברינה יקצורו"** (תהלים קכו. ה), על כן אנו מתפללים: **"זורע צדקות מצמיח ישועות"**, והנה, כל זריעה ונטיעה צריכה לפחות שלושה ימים לקליטה (ר"ה י:), על כן זורעים שלושה ימים לפני ראש השנה בתשובה ומעשים טובים, כדי שתצמיח ישועה בראש השנה. ואמנם יש מאן דאמר (שם) ששלושים יום לקליטה, ואכן לכתחילה יש להתחיל את מעשה הזריעה מר"ח אלול, שהוא שלושים יום לפני ראש השנה.

רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות, על מועדי השנה" בשם "השל"ה הקדוש"

ראש השנה, יום הזכרון

ראש השנה נקרא יום הזכרון. מהו זכרון? אם אדם זוכר שאתמול הוא היה במקום מסויים, פירוש הדבר, שכעת יום האתמול נמצא בזכרונו, בראשו. ראש השנה הוא יום זכרון, יום שבו הקב"ה זוכר אותנו, כביכול היהודי נמצא בראשו של הקב"ה. גם אם אבא נאלץ לפעמים

התחזקות בעניית אמן יהא שמיה רבא

כל התפילות בראש השנה הן בענין גילוי מלכותו יתברך בעולם בימות המשיח, יש איפוא להתכונן להתאוות ולהתגעגע להתגלות זו. מקום העבודה לזה בעבודתנו היום יומיומית הוא העניית אמן יהא שמיה רבא. הגמרא אומרת: אמר ר"ל כל העונה אמן יהא שמיה רבא בכל כחו פותחין לו שערי גן עדן (שבת קיט:), ופירש רש"י ותוס', שבכל כחו היינו בכל כוונתו ובקול רם. והענין בזה, זוהי תפילה שיהא שמו הגדול מבורך. כי כל זמן שכח הרע נמצא בעולם אין מלכות שמים גלויה, לא בהשגה, שהיא שמו יתברך, ולא בהשגחה, שהיא כסאו. וזה מה שאמרו על הפסוק **"כי יד על כס י-ה מלחמה לה' בעמלק"**, שכל זמן שעמלק קיים אין השם מלא ואין הכסא שלם. על זה מתפללים אנו בקדיש, שיהיה שמו יתברך שלם, ושתהא השפעתו גדולה והולכת בכל העולמות. לעומקה של תפילה זו א"א לרדת ברפיון, היא דורשת את כל כוונת הלב. גם באופן אמירתו צריך להיות בסערה של קול רם. מי שמתלמד בזה פותחין לו שערי גן עדן. זו היא עבודה של ראש השנה.

ספר "לקח טוב על מועדי השנה"

אדם נדון על שלושה דברים

אמר רב **חיים מוולוז'ין:** בראש השנה נדון אדם על שלושה דברים, וכל אחד הדימויים הנגזרים מהמונח **"בני מרון"** הוא כנגד אחד מאותם שלושה דברים: **הדין הראשון** הוא אודות מה שנוגע לו בעצמו. מה עשית טוב ומה פחות טוב, ומה יכול היית לעשות טוב יותר. מה מספרים הנתונים שהצטברו בתיקך בשנה האחרונה. על הדין זה אמרה הגמרא שהוא **"כבני אמרנא"**, שכשם שסופרים את הבהמות, כן עוברים כל באי עולם ונבדקים בזה אחד זה, לפי אותם פרמטרים. **בדין השני**, לעומת זאת, יש הבדל בין אדם לאדם, כאן נלקחים בחשבון הנתונים האישיים של אדם, דרגתו ושורש נשמתו, **"כמעלות בית חורון"**, כל אחד נידון בפני עצמו, בהתחשב בדרגתו, ככל שנשמתו מגיעה ממקום גבוה יותר, כל פגם הינו חמור ומזיק יותר. **הדין השלישי:** הוא מעבר למעשים ומעבר לדרגה: מה היה תפקידך? כמה השפעה היתה לך, והאם נצלת אותה? אם היה יכול להשפיע על אנשי ביתו, בודקים כיצד השפיע עליהם. אם היה יכול להשפיע על אנשי עירו, בודקים מה עשה כדי להשפיע עליהם טוב. מי שהשפעתו על העולם כולו נידון בהתאם. זה **"כחילותיו של בית דוד"**, בצבא ההירכיה ברורה מאוד ויש לה הרבה משקל, ככל שהדרגה גבוה יותר, המחויבות והאחריות גדולות יותר. אם חייל פשוט אינו נוהג

ראש השנה, ומאחר שנקבעו שני ימים, נתקן אחד מהם, היום השני, שעיקר משפטו יהיה על ענייני הגוף.
רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות" בשם חידושי הר"ם

הלכה: תערוכת פירות שביעית או טעמם

פירות שביעית או הנסחט מהם, שנתערבו במאכל אחר ונותנים בו טעם, יש לנהוג בכל התערובת בקדושת שביעית. פירות שביעית שנתערבו בפירות שאינם קדושים בקדושת שביעית, ואינם ניכרים, בטלים ברוב ופקעה קדושתם. וכן אם היו הפירות אסורים משום ספיחין בטלים במינם ברוב. אסור לבטל פירות שביעית ברוב פירות אחרים כדי להפקיע קדושתם. אם אין הכוונה להפקיע קדושתם אלא שכך הוא הדרך להכנת המאכל, יש מתירים ויש אסורים. **ספר "פירות שביעית"**

פתגם: לטוב לא צריך לצפות, צריך לעשות.

ספר "שמחלה"

חקירה: בית דין

שלושה צדדים: המיעוט ישנו ורק פוסקים כדעת הרוב, או שהמיעוט כמי שאינו או שכאילו שהמיעוט הודה לרוב (צפנת פענח כללי התורה והמצוות ח"א ד"ה בית דין רוב ומיעוט) **ספר "קובץ יסודות וחקירות"**

סיפור: נתכבד בקהל

הגאון בעל "מגלה עמוקות" התפלל פעם בליל יום הכיפורים בקראקא. אחר תפילת ערבית ניגש אליו הגבאי ואמר לו: היות ושמענו כי רבינו ניחן בקול נאה ונעים, לכן הקהל מכבד אותו ב'אדון עולם'. חייך הגאון והשיב: מי יתן ו'אדון עולם' יכבד אותי בקהל ולא להיפך. ואמנם לא ארכו הימים והגאון נתקבל לרב ואב"ד על קהל קראקא. **ספר "חד וחלק" חלק ג' (דף קלג)**

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, אליהו בן זהרה, אברהם בן רבקה, אליהו בן תמר, ראובן בן איזא, ששא בנימין בין קארין מרים, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, שמחה ג'יות בת אליז, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלוח, אלחנן בן חנה אנושקה, רבקה בת ליוה, רישירד שלום בן רחל, נסים בן אסתר, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה, יעל רייזל בת מרטין היימה שמחה. זיווג הגון: לאלודי רחל מלכה בת חשמה, ולציפורה לידיה בת רבקה, ליוסף גבריאל בן רבקה, למרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'ייזל לאוני. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, משה בן מזל פורטונה, אליהו בן זהרה.

להכות את בנו, בכל זאת הוא זוכר את מעשיו הטובים. כך הקב"ה לא זוכר לנו חטא העגל, על זה לא נאמר "זכרתי". רק על "חסד נעורייך" אמר הקב"ה "כה אמר ה' זכרתי לך חסד נעורייך" (ירמיה ב. ב). וכשבזכרון של הקב"ה יש רק את מעשיו הטובים של האדם, ביום שהאדם נמצא בזכרונו של הקב"ה, בראש השנה, יכול האדם לפעול ולשבור את המניעות. ולכן גם אם בכל ימות השנה קשה להשתנות, הימים אלו נקל על האדם לעשות תשובה ולהשתנות. זוהי הסגולה והמעלה של הימים הללו. **רב פיקנוס זצ"ל בספרו "אלול ימים נוראים"**

תכלה שנה וקללותיה תחל שנה וברכותיה

מקור לענין מובא בדברי הגמרא (מגילה לא:), שם נאמר שזה הטעם לכך שלפני יום הדין קוראים בתורה את פרשת התוכחה שבפרשת כי תבוא, וכן לפני חג השבועות שהוא יום הדין על פירות האילן, קוראים את התוכחה שבפרשת בחוקותי. והנה, יש לעיין: הגמרא שם מזכירה גם את המשך התפילה: "תחל שנה וברכותיה", ובמה מתבטא ענין זה? אלא שאם נתבונן נראה, כי התשובה לכך פשוטה: לאחר יום הושענא רבה שהוא כידוע יום חיתום הדין, חל חג שמחת תורה, שבו קוראים את פרשת "וזאת הברכה", וכמו כן לאחר חג השבועות, קוראים בתורה את פרשת "נשא", שבא נכתבה ברכת כוהנים. זוהי אם כן כוונת הגמרא באמרה "תחל שנה וברכותיה".

ספר "ומתוק האור, ימים נוראים אלול, ראש השנה"

יום ב' דר"ה, עיקר דינו על ענייני הגוף

מובא בשם האר"י ז"ל, כי עיקר המשפט ביום ראשון של ראש השנה הוא על ענייני הנשמה, וביום השני, ענייני הגוף. ולפי"ז יש לחקור מה היה כשקידשו ישראל על פי הראיה וראש השנה היה רק יום אחד. קידוש החודש על פי הראיה היה רק כשישראל היו שרויים על אדמתם, ואם כן יש לומר שכיון שהיו שרויים על אדמתם, אדמת קודש, הרי עיקר התעסקותם אז היתה בעניינים שברוח, וצרכי הגוף היו טפלים לגמרי, וממילא נשפע לכל אחד מן השמים די צרכו כדי שלא ייבטל מעבודת הקודש שלו, ונמצא שלא הוצרכו ישראל להיות נדונים על עניינים שבגוף.

וכענין שמצינו בשבט לוי (כמובא ברמב"ם סוף הלכות שמיטה) שקיבלו כל צרכי גופם כדי שיוכלו להקדיש עצמם לעבודת הקודש, ולא רק שבט לוי לבד אלא כל מי שנדבה רוחו להבדיל ולעמוד לפניו יתברך לשרתו ופורק מעליו עול חשבונות רבים. אבל לאחר שגלו ישראל מעל אדמתם, נתרחקו מעבודת הקודש, ומחמת עול המציק עשו טפל עיקר ועיקר טפל, וענייני הגוף נחשבו בעיניהם עד למאוד, מעתה נצרכו למשפט מיוחד על צרכי הגוף. ומכיון שישראל לא היו על אדמתם ולא קידשו על פי הראיה, נקבעו שני ימים של

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל ענייני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr